

การวิเคราะห์องค์ประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุดรธานี

FACTOR ANALYSIS OF DECISION MAKING TO FURTHER STUDY IN VOCATIONAL CERTIFICATE STUDENTS AT THE COLLEGE OF U-DONTHANI VOCATIONAL EDUCATION

อัครพร อังกินันท์^{1*} ประสิทธิ์ อังกินันท์¹ และอัครสิทธิ์ อังกินันท์²
Atcharporn Ankinandana^{1*}, Prasit Ankinandana^{1*} and Atchasisit Ankinandana²

Received : 18 July 2023

Revised : 12 September 2023

Accepted : 21 September 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาสายอาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี และ 2) ศึกษาระดับความคิดเห็นขององค์ประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำนวน 7,424 คน โดยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 382 คน เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ มีค่าความแปรปรวนรวมคิดเป็นร้อยละ 69.50 จากการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบ จำนวน 81 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 1 ทศนคติและความสนใจด้านอาชีพ องค์ประกอบที่ 2 ด้านภาพลักษณ์ของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 3 การประชาสัมพันธ์ องค์ประกอบที่ 4 ด้านครอบครัวและบุคคลที่เกี่ยวข้อง 1 องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 6 การลงมือปฏิบัติ โดยองค์ประกอบทศนคติและความสนใจด้านอาชีพมีร้อยละความแปรปรวนที่มากที่สุดเท่ากับ 13.33 แสดงว่าส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพมากที่สุด และระดับความคิดเห็นของ

¹ นักวิชาการอิสระ

² สาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น

¹ Independent Scholar

² Tourism Industry, Faculty of Business Administration, Northern College

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: Aki-a@hotmail.com

องค์ประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ระดับความคิดเห็นของการเข้าศึกษาต่อสายอาชีพระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: การวิเคราะห์องค์ประกอบ การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ นักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ABSTRACT

This research objectives were to, 1) analyze factors affecting decision making to further study in Vocational Certificate students at the College of U-donThani Vocational Education and 2) study opinions of factors affecting decision making to further study in Vocational Certificate students at The College of U-donThani Vocational Education. Population used for the study are 7,424 current first to third year students, while sample size are 382 students. Tool for this research are questionnaires, analytical statistics using Exploratory Factor Analysis: EFA.

The study shows that factors affecting decision to enter Vocational education at Uttaradit Technological College can be classified into 6 factors with variance of 69.50 %. From validity analysis of all 81 variables, the first factor is attitude and occupation of students. The second factor is college's brand image, followed by the third factor which is public relation. While the fourth factor is family and related personnel. The fifth factor is course outline and the last sixth factor is execution. The study shows attitude and occupation of students has the highest variance, calculated out to be 13.33, meaning it has the highest significant. The opinions of factors affecting decision making to further study in Vocational Certificate students at The College of U-donThani Vocational Education in moderate level

Keywords: Factor analysis; Decision making to further study; Vocational Certificate Students

บทนำ

การศึกษาทางด้านสายอาชีวศึกษาอาจมีระดับการศึกษาต่างๆ เช่น ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (Professional Certificate) ประกาศนียบัตรอาชีวศึกษา (Vocational Certificate) ประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาเฉพาะ (Specialized Professional Certificate) หรือระดับการศึกษาที่สูงขึ้น เช่นปริญญาตรีหรือปริญญาโทที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพ การศึกษาทางด้านสายอาชีวศึกษามีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาและเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานในสายอาชีพที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ จะได้รับความรู้และทักษะทางวิชาชีพที่จำเป็นแล้ว ยังสามารถเพิ่มโอกาสในการได้งานที่ตรงกับความสนใจ

และความถนัดของบุคคลได้มากขึ้น การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต สามารถพัฒนาศักยภาพ และความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ รัฐเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักการจัดการศึกษา 3 ประการ คือ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและ 3) การพัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานในระดับอาชีวศึกษาจำนวนมาก ปัญหาส่วนหนึ่งเกิดจากความไม่สมดุลในโครงสร้างระบบการศึกษาไทย ระหว่างสายสามัญกับสายอาชีวศึกษา โดยมีสัดส่วนการเรียนต่อในสายอาชีวศึกษาต่ำกว่าสายสามัญจึงทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในเชิงปริมาณของแรงงานระดับอาชีวศึกษา การแก้ไขปัญหาดังกล่าว ภาครัฐส่วนที่เกี่ยวข้องต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างการศึกษาของไทย โดยการเพิ่มสัดส่วนของผู้เรียนอาชีวะให้มากขึ้น เริ่มตั้งแต่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมี 2 ทางเลือกในการเรียนต่อ คือสายสามัญมัธยมศึกษาตอนปลาย กับสายอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งการเพิ่มสัดส่วนให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เลือกเรียนต่อในระดับอาชีวศึกษาให้มากขึ้นนั้น จำเป็นต้องทราบสาเหตุหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเรียนต่อของนักเรียน เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประการแรก ควรเร่งสร้างภาพลักษณ์ของการศึกษาสายอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้ปกครองให้เห็นถึงความสำคัญ และความสำเร็จของผู้ที่ศึกษาในสายอาชีวศึกษา ประการที่สอง ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ โดยการร่วมมือกับสถานประกอบการขนาดใหญ่ในการเข้าศึกษาดูงานในสถานประกอบการ เพื่อให้ได้เรียนรู้และเข้าใจกระบวนการทำงานและโอกาสความก้าวหน้าของผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาที่ทำงานในสถานประกอบการ ประการที่ 3 คือ งานแนะแนวนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงานกับนักเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจสภาพที่แท้จริงของตลาดแรงงาน และสามารถเลือกเรียนในสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ประการที่ 4 การแนะแนวการศึกษาและอาชีพควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจเรียนของนักเรียน โดยในเบื้องต้นหากจัดกิจกรรมสัปดาห์แห่งการแนะแนวการเรียนต่อทุกปีในภาคการศึกษาที่นักเรียนจะสำเร็จการศึกษา เพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนต่อ อาจจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนค่านิยมและช่วยบุคลากรในการตัดสินใจเรียนต่อในสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ปัจจุบันการศึกษาทางด้านสายอาชีพประเภทอาชีวศึกษา นับว่ามีบทบาทสำคัญในการผลิตแรงงานฝีมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยไม่น้อยกว่าการศึกษาสายสามัญ อีกทั้งยัง

ได้รับการส่งเสริมจาก ภาครัฐที่มีการประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกเรียนสายอาชีพมากขึ้น ทั้งด้านเป้าหมายในการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ การรักษาเป้าหมายผู้เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือการหาแนวทางเพิ่มสัดส่วนปริมาณผู้เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อย่างไรก็ตามสถานการณ์ตลาดแรงงานในประเทศไทยยังคงขาดแคลนทักษะสายวิชาชีพอยู่ มีดัชนี Vocational and technical skill-GTCI อยู่อันดับท้าย ๆ รวมถึงขาดแคลนอาชีพที่ต้องการทักษะ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งมีความจำเป็นต่อการพัฒนาและสร้างนวัตกรรม แต่ประเทศไทยยังมีข้อได้เปรียบ คือ มีสัดส่วนของประชากรที่มีทักษะด้านดิจิทัลโดยเปรียบเทียบอยู่ในระดับที่น่าพอใจคือ ซึ่งสภาพการณ์ดังกล่าวสอดคล้องกับ เสาวณี จันทะพงษ์ (2561: ออนไลน์) กล่าวถึงปัญหาขาดแคลนแรงงานในประเทศไทยว่า การผลิตแรงงานที่มีทักษะไม่ตรงกับความต้องการของตลาด (Skill Mismatch) ทั้งในด้านจำนวนสาขาวิชา และคุณภาพแรงงาน แรงงานในภาคอุตสาหกรรมยุคใหม่ ต้องเป็นคนมีทักษะทางวิชาชีพ และหากเรียนในระบบทวิภาคีที่มีคุณภาพที่มีการเรียนภาคทฤษฎีที่สอดคล้อง ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการก็จะยิ่งเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานช่วยลดปัญหา Skill Mismatch ในตลาดแรงงานได้ ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานและเป็นแรงงานทักษะฝีมือที่สามารถสร้างและคิดค้นสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมนั้นกลับได้รับเงินสนับสนุนสัดส่วนน้อย ความต้องการแรงงานระดับท้องถิ่น ความต้องการแรงงานในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีความสอดคล้องระหว่างอุปสงค์และอุปทานของแรงงาน แต่อย่างไรก็ตามในกรุงเทพมหานคร และอีกหลายจังหวัดในประเทศไทย พบปัญหาความไม่สอดคล้องเกิดขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงาน ผู้จบการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงาน และแรงงานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีอุปสงค์แรงงานมากกว่าอุปทานแรงงานค่อนข้างมาก (กรมจัดหางาน, 2560: ออนไลน์) จะเห็นได้ว่า ความต้องการแรงงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจำนวนมากทั้งในระดับท้องถิ่น และในระดับประเทศ วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสายอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แบ่งเป็นประเภทวิชาพาณิชยกรรม และประเภทวิชาอุตสาหกรรม สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แบ่งเป็นประเภทวิชาบริหารธุรกิจ และประเภทวิชา อุตสาหกรรม มินโยบายมุ่งเน้นพัฒนาองค์กร บุคลากร และผลิตนักศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานอันเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนอนาคตของชาติ จากสภาพความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อสังเกตเห็นปัญหาและทิศทางการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพและได้ให้ความสำคัญ จึงสนใจศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี เพื่อให้ทางวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี จะได้นำผลการศึกษาดังกล่าวนี้ไปวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ปรับกลยุทธ์ทางการตลาด ประชาสัมพันธ์และการแนะแนวการศึกษาต่อสายอาชีพ ตลอดจนพัฒนาส่งเสริมผู้เรียนที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นขององค์ประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายวิชาชีพ จำนวน 7,424 คน (ข้อมูลจำนวนนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีการศึกษา 2566 ณ วันที่ 20 มิ.ย. 2566)

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ที่ตัดสินใจศึกษาต่อสายวิชาชีพ ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Taro Yamane (Yamane, 1967 อ้างอิงใน ไพศาล วรคำ, 2564: 468) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามระดับชั้น และสาขาวิชาได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 382 คน จากจำนวนประชากรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 รวม 7,424

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีลักษณะคำถาม ซึ่งกำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้าให้เลือกตอบและคำตอบแบบให้เติมโดย นักวิจัยและทีมงานจะเป็นผู้แจกแบบสอบถามเพื่อบันทึกข้อมูลที่ได้จากนักเรียน โดยแบ่งเนื้อหาการสอบถามดังนี้ การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีการศึกษา 2566 เกี่ยวกับองค์ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สาขาที่เลือกเรียนต่อ อาชีพผู้ปกครอง รายได้ครอบครัว ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม (ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาต้น)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามองค์ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยให้เลือกตอบเป็น 5 ระดับ จำนวน 75 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี

นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของสาระ เนื้อหาความรู้ ความเหมาะสมของภาษา และประเมิน ความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

วิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้สูตร IOC (Index of Objective) (สมนึก ภัททิยธนี, 2564: 166-167) เพื่อหาผลรวมของคะแนนในข้อสอบแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อดูดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามที่ใช้วิจัยในครั้งนี้อยู่ระหว่าง 0.67 -1.00 และตรวจสอบการใช้ถ้อยคำภาษาที่มีความหมายเหมาะสม

วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับตามวิธีของโลเวทท์ (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2565: 91-93) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ขออนุญาตขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ถึง ผู้อำนวยการวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล การตอบแบบสอบถามเรื่องการศึกษาองค์ประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพ ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษา ในสังกัดทั้งภาครัฐบาลและเอกชน จำนวน 19 แห่ง

2. ติดต่อประสานงานกับอาจารย์แนะแนว และอาจารย์ที่ปรึกษา เกี่ยวกับวันและเวลา ที่จะทำการส่งแบบสอบถาม และวันที่ขอรับข้อมูล เพื่อนำส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างของ ผู้วิจัย

3. จัดส่งแบบสอบถามให้กับครูผู้เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ ในแต่ละกลุ่ม

4. ติดตามแบบสอบถามส่วนที่ยังไม่ส่งคืนเพื่อให้ได้แบบสอบถามครบตามจำนวนและนำ แบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลครบทุกฉบับ

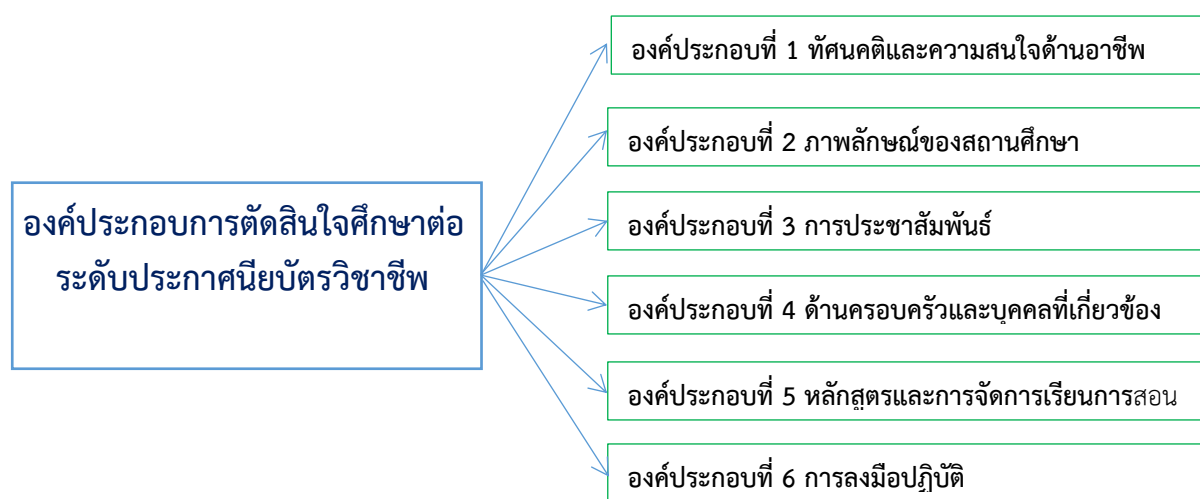
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี มีกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลองค์ประกอบในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. องค์ประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 55.6 ส่วนใหญ่ โรงเรียนเดิมที่เคยศึกษาเป็นโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่มัธยมศึกษา ร้อยละ 64.9 โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมเดิมอยู่ใน ระดับ 2.50-2.99 ร้อยละ 30.2 รองลงมาในระดับ 3.00-3.49 ร้อยละ 29.0 และระดับ 2.00-2.49 ร้อยละ 24.1 ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงสุด ต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 82.9 อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 40.8 รองลงมาอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 22.3 และอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 18.4 ตามลำดับ และรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระดับ ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน เป็นส่วนใหญ คิดเป็นร้อยละ 60.79

1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ พบว่า การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ มีค่าความแปรปรวนรวมคิดเป็นร้อยละ 69.50 จากการวิเคราะห์

ความตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบจำนวน 81 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 1 ทักษะคิดและความสนใจด้านอาชีพ องค์ประกอบที่ 2 ด้านภาพลักษณ์ของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 3 การประชาสัมพันธ์ องค์ประกอบที่ 4 ด้านครอบครัวและบุคคลที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน องค์ประกอบที่ 6 การลงมือปฏิบัติโดยองค์ประกอบที่ทัศนคติ ความสนใจด้านอาชีพมีร้อยละความแปรปรวนที่มากที่สุดเท่ากับ 13.40 ซึ่งว่าส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพมากที่สุด

องค์ประกอบที่ 1 ทักษะคิดและความสนใจด้านอาชีพ จำนวน 27 ข้อ ซึ่งมีค่าน้ำหนักตัวแปรในองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.81 ถึง 0.363 ค่า Eigen value เท่ากับ 18.93 ค่าร้อยละความแปรปรวน เท่ากับ 22.01 องค์ประกอบนี้มีความสำคัญลำดับที่ 1 โดยข้อมีฐานเงินเดือนรองรับวุฒิการศึกษา มีความสัมพันธ์กับ องค์ประกอบนี้สูงสุด ในขณะการตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยคำแนะนำจากเพื่อนสนับสนุน มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบนี้ต่ำสุด และเป็นข้อที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่า 0.80 จากการวิเคราะห์ องค์ประกอบสูงสุดมี 3 ข้อ ได้แก่ มีฐานเงินเดือนรองรับวุฒิการศึกษา เป็นสายวิชาชีพที่สามารถหางานได้หลายทาง และเป็นสายวิชาชีพที่มีความจำเป็นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

องค์ประกอบที่ 2 ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา จำนวน 22 ข้อ โดยวิทยาลัยมีสภาพแวดล้อม เหมาะสมกับการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบนี้สูงสุด ในขณะการเลือกเรียนเพราะใกล้บ้าน มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบนี้ต่ำสุด

องค์ประกอบที่ 3 การประชาสัมพันธ์ จำนวน 11 ข้อ โดยข้อที่ได้ข้อมูลวิทยาลัยจากครูแนะแนว ที่สถานศึกษาเดิม มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบนี้สูงสุด และเป็นข้อที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่า 0.80 ในขณะหวัข้อศิษย์เก่ามีชื่อเสียงดึงดูดใจให้มาเรียน มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบนี้ต่ำสุด

องค์ประกอบที่ 4 ด้านครอบครัวและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 11 ข้อ โดยรุ่นพี่แนะนำและชักชวนให้เรียนที่วิทยาลัยเป้าหมายมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบนี้สูงสุด และเป็นข้อที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่า 0.80 ในขณะการเลือกเรียนเพราะสภาพเศรษฐกิจทางบ้านของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบนี้ต่ำสุด

องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน จำนวน 11 ข้อ โดยเป็นสายวิชาที่ทำทหายความสามารถของตนเอง มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบนี้สูงสุด ในขณะตัวแปรที่เป็นสายวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจครอบครัว มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบนี้ต่ำสุด

องค์ประกอบที่ 6 การลงมือปฏิบัติ จำนวน 4 ข้อ โดยชอบเรียนปฏิบัติมากกว่าวิชาทฤษฎี มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบนี้สูงสุด ในขณะให้ความสำคัญกับวิชาที่ต้องลงมือปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับ องค์ประกอบนี้ต่ำสุด

2. ระดับความคิดเห็นขององค์ประกอบการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ระดับความคิดเห็นของการเข้าศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.93$) โดยองค์ประกอบที่ 1 ทักษะคิดและความสนใจด้านอาชีพมีระดับความคิดเห็นสูงที่สุดในระดับมาก ($M = 4.09$) ในขณะ

องค์ประกอบที่ 4 ด้านครอบครัวและบุคคลที่เกี่ยวข้องมีระดับความคิดเห็นต่ำที่สุดในระดับปานกลาง ($M = 3.21$) เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบ แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นขององค์ประกอบกระตุ้นใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดใน 3 ลำดับแรกของแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	ประเด็นพิจารณา	M	S.D.	ลำดับ
องค์ประกอบที่ 1 ทัศนคติและความ สนใจด้านอาชีพ	ต้องการประกอบอาชีพที่มีความก้าวหน้าที่ตรงกับความสนใจ	4.25	0.55	1
	เลือกเรียนต่อเพื่อเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ	4.22	0.69	2
	เลือกเรียนต่อเพื่อเรียนจบแล้วทำงานที่มีรายได้สูง	4.22	0.55	3
องค์ประกอบที่ 2 ภาพลักษณ์ของ สถานศึกษา	วิทยาลัยมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับจากสังคม	4.14	0.80	1
	วิทยาลัยมีความเก่าแก่ และมีประสบการณ์การดำเนินการที่ดี	4.11	0.65	2
	วิทยาลัยเป็นสถานศึกษาที่มีการเรียนการสอนที่ดีได้มาตรฐาน	4.09	0.71	3
องค์ประกอบที่ 3 การประชาสัมพันธ์	มีทุนการศึกษาจำนวนมาก และหลากหลาย	4.02	0.80	1
	เคยเห็นข้อมูลประชาสัมพันธ์จากสื่อช่องทางออนไลน์ (Social Media)	4.00	0.69	2
	เคยเห็นกิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยาลัยที่ทำร่วมกับชุมชน และทำให้ชุมชน	3.99	0.55	3
องค์ประกอบที่ 4 ด้านครอบครัว และบุคคล ที่เกี่ยวข้อง	เลือกเรียนเพราะสภาพเศรษฐกิจที่บ้านของผู้ปกครอง	3.44	0.80	1
	เลือกเรียนเพราะตามคำแนะนำของครูแนะแนว ของแต่ละสถานศึกษาที่ไปแนะแนวที่โรงเรียน	3.42	0.65	2
	ญาติหรือพี่น้องเคยศึกษาที่วิทยาลัยแห่งนี้	3.34	0.71	3
องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตรและ การจัดการเรียน การสอน	เป็นสายวิชาที่เป็นประโยชน์สามารถต่อยอด ในการประกอบอาชีพได้	4.12	0.70	1
	เป็นสายวิชาที่สามารถ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.10	0.69	2
	เป็นสายวิชาที่เปิดโลกทัศน์กว้างไกลแก่นักเรียน ในการประกอบอาชีพ	4.09	0.55	3
องค์ประกอบที่ 6 การลงมือปฏิบัติ	ให้ความสำคัญกับวิชาที่ต้องลงมือปฏิบัติ	4.15	0.55	1

จากตารางที่ 1 พบว่า

องค์ประกอบที่ 1 ทัศนคติและความสนใจด้านอาชีพ โดยลำดับความคิดเห็น 3 ลำดับแรก คือ ต้องการประกอบอาชีพที่มีความก้าวหน้าที่ตรงกับความสนใจ ($M = 4.25$) และ $S.D. = 0.55$ เลือกเรียนต่อเพื่อเพิ่มทักษะในการประกอบอาชีพ ($M = 4.22$) และ $S.D. = 0.69$ เลือกเรียนต่อเพื่อเรียนจบแล้วทำงานที่มีรายได้สูง ($M = 4.22$) และ $S.D. = 0.55$ ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 2 ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา โดยลำดับความคิดเห็น 3 ลำดับแรก คือ วิทยาลัยมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับจากสังคม ($M = 4.14$) และ $S.D. = 0.80$ วิทยาลัยมีความเก่าแก่ และ

มีประสบการณ์การดำเนินการที่ดี ($M = 4.11$) และ $S.D. = 0.65$ วิทยาลัยเป็นสถานศึกษาที่มีการเรียนการสอนที่ดีได้มาตรฐาน ($M = 4.09$) และ $S.D. = 0.71$ ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 3 การประชาสัมพันธ์ โดยลำดับความคิดเห็น 3 ลำดับแรกคือ มีทุนการศึกษาจำนวนมาก และหลากหลาย ($M = 4.02$) และ $S.D. = 0.80$ เคยเห็นข้อมูลประชาสัมพันธ์จากสื่อช่องทางออนไลน์ (Social Media) ($M = 4.00$) และ $S.D. = 0.69$ เคยเห็นกิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยาลัยที่ทำร่วมกับชุมชน และทำให้ชุมชน ($M = 3.99$) และ $S.D. = 0.55$ ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 4 ด้านครอบครัวและบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยลำดับความคิดเห็น 3 ลำดับแรก คือ เลือกรเรียนเพราะสภาพเศรษฐกิจทางบ้านของผู้ปกครอง ($M = 3.44$) และ $S.D. = 0.80$ เลือกรเรียนเพราะตามคำแนะนำของครูแนะแนวของแต่ละสถานศึกษาที่ไปแนะแนวที่โรงเรียน ($M = 3.42$) และ $S.D. = 0.65$ ญาติหรือพี่น้องเคยศึกษาที่วิทยาลัยแห่งนี้ ($M = 3.34$) และ $S.D. = 0.71$ ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยลำดับความคิดเห็น 3 ลำดับแรก คือ เป็นสายวิชาที่เป็นประโยชน์สามารถต่อยอดในการประกอบอาชีพได้ ($M = 4.12$) และ $S.D. = 0.71$ เป็นสายวิชาที่สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($M = 4.10$) และ $S.D. = 0.69$ เป็นสายวิชาที่เปิดโลกทัศน์กว้างไกลแก่นักเรียนในการประกอบอาชีพ ($M = 4.09$) และ $S.D. = 0.55$ ตามลำดับ

องค์ประกอบที่ 6 การลงมือปฏิบัติ โดยลำดับความคิดเห็น 1 ลำดับแรก คือ ให้ความสำคัญกับวิชาที่ต้องลงมือปฏิบัติ ($M = 4.15$) และ $S.D. = 0.55$ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาองค์ประกอบการตัดสินใจศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือทัศนคติและความสนใจด้านอาชีพ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพปีที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับ ภักศุดา เสรีรัตน์ (2560: 104) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการเลือกศึกษากลุ่มวิชาชีพของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพปีที่ 1 วิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบ ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ นักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชาชีพ เนื่องจากมีโอกาสหางานทำได้ง่าย รายได้สูง มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ ยุพา ไทยพิทักษ์ (2560: ข) จากการประเมินระดับผลต่อการตัดสินใจปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาเอกชนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ หนองจอก กรุงเทพมหานคร ด้านการตัดสินใจของผู้เรียนอยู่ในระดับ มากที่สุดเป็นอันดับ 1 นักเรียนมีความตั้งใจในการศึกษาต่อเพื่อไปประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาในระดับ ปวช. ซึ่งเป็นการวางแผนอนาคตไว้ล่วงหน้าในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี และสอดคล้องกับ พิรุณมิ แสงหิรัญ (2564: 34) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ พบว่า ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ประกอบด้วย 5 หัวข้อ คือ 1) แรงจูงใจ 2) ความเชื่อมั่นในการเรียนวิชาชีพ 3) ความสามารถในการศึกษาต่อ 4) ความสามารถในการประกอบอาชีพ

และ 5) การเป็นที่ยอมรับและความต้องการของสังคมภาพรวม ส่งผลต่อการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนต้องการเน้นการเรียนรู้ทักษะวิชาชีพที่สามารถลงมือปฏิบัติได้จริง ส่วนองค์ประกอบหลักที่ 2 ภาพลักษณ์ขององค์กร ซึ่งนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี แม้จะไม่สอดคล้องกับ เตือนใจ อารีโรจนกุล (2559: 37) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีพาชีพและบริหารธุรกิจ พบว่า ปัจจัยสำคัญในลำดับแรกคือ ด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์สถาบันเป็นปัจจัยแรกที่สำคัญเช่นกัน ผลการศึกษาด้านหลักสูตรและคุณภาพของสถานศึกษาพบว่า อาจารย์ผู้สอนมีการสอนที่มีคุณภาพ มีสาขาวิชาที่น่าสนใจและวิชาสามารถเทียบโอนเข้ามหาวิทยาลัยได้ค่อนข้างมาก ค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และณัชชา สุวรรณวงศ์ (2560: 43) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา (ระบบโควตา) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมายาวนานและมีความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ ของมหาวิทยาลัยจะช่วยให้เกิดการจดจำ การบอกถึงคุณลักษณะเด่นของมหาวิทยาลัย รวมทั้งก่อให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เข้ามาศึกษาและสำเร็จการศึกษาออกไปอีกทั้งยังเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความเก่าแก่ มีชื่อเสียงและมีครูอาจารย์ที่เก่ง มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เป็นมหาวิทยาลัยที่สามารถผลิตนักเรียนนักศึกษาให้เป็นที่ยอมรับจากตลาดแรงงานหรือได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการ แม้ว่าองค์ประกอบทางด้านนักเรียนจะมีความสำคัญมาก แต่ภาพลักษณ์องค์กรควรเป็นหนึ่งใน แนวทางในการพัฒนาของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานีให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นในสายตานักเรียนเพื่อผลักดันให้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการตัดสินใจศึกษาต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนในปัจจุบันยังคงเลือกศึกษาต่อด้านสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ เนื่องจากทัศนคติทางการเรียนและค่านิยมของนักเรียนและผู้ปกครองยังคงมีความเชื่อในการศึกษาสายสามัญว่าจะทำให้ผู้เรียนหางานได้ง่ายขึ้น มีความมั่นคงทางอาชีพ ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลทำให้ปัจจุบันผู้เรียนสายอาชีวศึกษามีแนวโน้มลดลง แต่ในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันอัตราการว่างงานเพิ่มมากขึ้น โดยตลาดแรงงานมีความต้องการ แรงงานคุณภาพเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560 - 2579 ระบุว่า ต้องยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพให้สัมพันธ์กับความต้องการของสถานประกอบการและการประกอบอาชีพอิสระให้มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับสากลและให้สอดคล้องกับเป้าหมายทิศทางการพัฒนากำลังคนตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยทราบองค์ประกอบที่เป็นเหตุในการตัดสินใจศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพแล้วนั้น ผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการบริหารรวมทั้งการวางแผนด้านปัจจัยกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนที่กำลังตัดสินใจเลือกตัดสินใจเรียนสายอาชีพเพิ่มมากขึ้นต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ควรพิจารณา นำองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ และตัวแปรทั้ง 81 ตัวแปร เช่น ภาพลักษณ์สถานศึกษา ด้านประชาสัมพันธ์ หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และภาพลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

2. ด้านทัศนคติและความสนใจด้านอาชีพ

2.1 วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ควรจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยเมื่อนักเรียนจบการศึกษาแล้ว นักเรียนสามารถได้รับคัดเลือกเข้าปฏิบัติงานต่อในสถานประกอบการได้ทันที เพื่อเป็นการยืนยันต่อผู้ปกครอง และบุคคลภายนอกว่าผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีงานทำ

2.2 วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ควรจัดทำข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างสถานศึกษาและสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา โดยเมื่อนักเรียนนักศึกษาจบการศึกษาแล้วสามารถได้รับโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อได้ตามข้อตกลง

3. ด้านภาพลักษณ์ของสถานศึกษาและการประชาสัมพันธ์

3.1 วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ควรสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้ชุมชน สังคม และสถานประกอบการ ทั้งในด้านความรู้และการปฏิบัติตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและส่งเสริมให้นักเรียนได้แข่งขันทักษะทางวิชาการและทักษะวิชาชีพในทุก ๆ ด้าน

3.2 วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ควรจัดสัมมนาครูแนะแนว จากสถานศึกษาเป้าหมาย ให้ทราบถึงการเรียนระดับอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุดรธานีเพื่อให้ครูแนะแนวได้ประชาสัมพันธ์ต่อนักเรียนในสถานศึกษาของตนเอง

3.3 วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ควรจัดแนะแนวตามสถานศึกษา เป้าหมายให้มากขึ้น พร้อมทั้งนำนักเรียนนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาออกแนะแนวเพื่อให้ นักเรียนในสถานศึกษาต่าง ๆ ได้รับการสนใจในการเรียนต่อระดับอาชีวศึกษา

3.4 วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ควรเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ สถานศึกษา ทุกช่องทาง และรวมถึงการเข้าไปประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อให้ชุมชน และสังคมได้เข้าถึงข้อมูลของสถานศึกษาได้มากขึ้น

3.5 วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ควรปรับปรุงสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ความพร้อมของอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนคุณภาพการให้บริการ ในทุก ๆ ด้าน ภายในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ให้ผู้รับบริการได้รับความประทับใจ มากยิ่งขึ้น

3.6 วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ควรพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียน การสอนอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นในทักษะด้าน การประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ และต่อยอด ในการทำงานในอนาคต

4. องค์ประกอบด้านครอบครัวและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

4.1 รุ่นพี่เป็นบุคคลส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของในการเลือกศึกษาต่อที่ดีที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาควรเชิญชวนรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จทั้งในเรื่องของการศึกษาต่อและการทำงานในการสื่อสารเกี่ยวกับสถานศึกษาในสื่อประชาสัมพันธ์และการแนะแนวตามสถานศึกษาต่าง ๆ

4.2 ผู้ปกครองที่ใกล้ชิดมีบทบาทสำคัญและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของในการเลือกศึกษาต่อที่ดีที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาจึงควรให้ข้อมูลอย่างละเอียด ถูกต้องเพื่อร่วมการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาและประโยชน์ต่อผู้สนใจจึงขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรกำหนดกลุ่มประชากรนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาที่ต้องการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ในการเปรียบเทียบ
2. ควรมีการศึกษาเรื่ององค์ประกอบในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 เปรียบเทียบกับการตัดสินใจศึกษาต่อสายสามัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมจัดหางาน กองบริหารงานข้อมูลตลาดแรงงาน. (2560). ยุทธศาสตร์การแก้ไขและป้องกัน
การขาดแคลนแรงงาน พ.ศ. 2560 - 2564. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:
https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/lmia_th/498391d8154f6237d5db6b423d5f1b85.pdf (2564, 20 ธันวาคม)
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ณัชชา สุวรรณวงศ์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี
ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา (ระบบโควตา)
ประจำปีการศึกษา 2560. รายงานงาน บริหารงานทั่วไป สำนักส่งเสริมวิชาการ
และงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เตือนใจ อารีโรจนกุล. (2561). เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อ
สายอาชีพของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยี
พายัพและบริหารธุรกิจ. วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2565). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์นการพิมพ์.
- พิรภูมิ แสงหิรัญ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
(ปวช.) วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ. วิทยาลัยปรัชญาและการศึกษา
มหาวิทยาลัยเซนต์ จอห์น.
-

- ไพศาล วรคำ. (2564). การวิจัยทางการศึกษา (Educational Research). (พิมพ์ครั้งที่ 12).
มหาสารคาม: ตักศิลาการพิมพ์.
- ภักสุตา เสรีรัตน์. (2560). ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษาของนักเรียน
ในกลุ่มจังหวัด ภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ยุพา ไทยพิทักษ์. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาเอกชน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ หนองจอก
กรุงเทพมหานคร. วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด
กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2565). การวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม: ประสานการพิมพ์
- เสาวณี จันทะพงษ์. (2561). การศึกษาสายอาชีพ (1): เส้นทางเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและ
การพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <https://www.eef.or.th/>
(2564, 20 ธันวาคม)